

ORØPOSTEN

Orøposten – et medie i udvikling

Leder

Orøposten forsøger sig nu på tryk.

Der er heldigvis mange, der har været glade for de første fem numre af Orøposten. Vi hører dog, at nogle ikke opdager, at der kommer et nyt nummer, mens andre ikke får læst alle artiklerne, fordi de glemmer at vende tilbage til hjemmesiden efter en læse-pause. Det forsøger vi nu at tage konsekvensen af, ved at udsende Orøposten på tryk.

Formålet med Orøposten er jo, at alle skal have mulighed for at følge lidt med i stort og småt på Orø, lige fra artikler om øens historie, foreninger, begivenheder og kunstnere til information af betydning for Orøer og øens fremtid. Derfor giver det mening at komme så bredt ud som muligt. Også til sommerhusene.

Så nu forsøger vi os med Orøposten på tryk, omdelt i alle postkasser. Turister og andre gæster kan købe Orøposten i Brugsen, og den kan fortsat læses på vores hjemmeside.

Trykningen af Orøposten finansieres af annoncer – en stor tak til annoncerne for opbakningen.

Orøposten er et frivilligt projekt. Alt fra udarbejdelse af artikler, redigering, korrekturlæsning, teknik og layout til omdeling foregår på frivillig basis. Så bær over med os, hvis der sker fejl.

Orøposten er helt afhængig af artikler, og vi vil meget gerne have flere skribenter. Så send endelig en artikel, hvis du har noget på hjerte.

En stor tak til alle, der har bidraget.

Hjemmeside

<https://posten.oroe.dk/>

Kåre Hendriksen

Fotograf: Marianne Klug-Andersen.

Plejeplaner for fredede områder

Forfatter: Marianne Klug Andersen

En sag om fredning af Orøs marine forland blev rejst i 2016 af Danmarks Naturfredningsforening og blev endeligt godkendt i maj 2023. Fredningsbestemmelserne skal derfor følges.

Formålet med fredningen er at bevare og fremme den biologiske mangfoldighed ved bl.a. at give mulighed for en målrettet pleje af områdets natur, at forbedre adgangsmulighederne samt at sikre, at ynglefugle på øerne og holmene ikke forstyrres i deres yngleperiode.

Plejeplanerne „Plejeplan Orøs marine forland“ og „Plejeplan for stier – Orøs marine forland“, som netop er vedtaget, er kommunens redskab til at sikre fredningen.

Holbæk Kommune er både tilsyns- og plejemyndighed for fredningen og de dertil hørende stier. Mens fred-

ningsbestemmelserne skal følges, kan kommunen vælge at udføre pleje efter den godkendte plejeplan uden dog at være forpligtet til det. Det forbehold fremgår af plejeplanens tekst, idet der står:

„Det er alene en ret, der kan tages i brug, hvis myndigheden vurderer, det er nødvendigt for opretholdelsen af fredningernes formål og bestemmelser.“

Udsigt over Forklædet og Øster Rende. Foto-graf: Marianne Klug-Andersen

Og hvad betyder dette så i praksis? Det er et godt spørgsmål, som er svært at besvare. For at komme tættere på, hvordan planerne kan omsæt-

tes til handling, har to grupper under Lokalforum sat sig for at prøve at forstå muligheder og begrænsninger i de vedtagne plejeplaner.

De to grupper er Flora- og fauna-gruppen, som ser på naturplejen og Trampestigruppen, som ser på sti- og adgangsforhold (se artiklerne Plejeplan Orøs marine forland på side 8 og Plejeplan for stier på Orøs marine forland på side 12).

Har du kommentarer eller spørgsmål, som kan være relevante for gruppernes arbejde, er du velkommen til at kontakte Lokalforum.

Lokalforum

<https://oroelokalforum.dk/>

Fredningen hos Naturstyrelsen

<https://www2.blst.dk/nfr/08212.00.pdf>

Plejeplaner hos Holbæk Kommune

<https://holbaek.dk/service-og-selvbetjening/teknik-og-miljoe/natur-og-biodiversitet/naturpleje/plejeplaner-for-oro-es-marine-forland>

Udsigt fra Stensbjerg. Fotograf: Kåre Hendriksen

Kunsthåndværker Mille Kram

Forfatter: Joan Ahm

På Syvvejen bor Mille Kram og hendes mand med farvestrålende brugskunst i glas og en dejlig køkkenhave.

Her, midt i det fredelige Bybjerg, spirer kreativiteten mellem stauder og bærbuske. I det lille værksted på matriklen samler Mille glasset i farverige former og figurer, mens hendes mand, Steen, står for at skære glasset til og håndtere den varme ovn. Det er en fælles passion – et hyggeligt projekt, hvor de skaber noget smukt sammen.

Er der for dig forskel på kunst og kunsthåndværk?

„For mig er et værk et udtryk – en måde at fortælle noget på,“ forklarer Mille. „Kunst kan være ekspresiv og vise følelser, tanker eller idéer på en kraftfuld måde. Eller den kan være impressiv og handle om, hvordan noget bliver oplevet og forstået.“

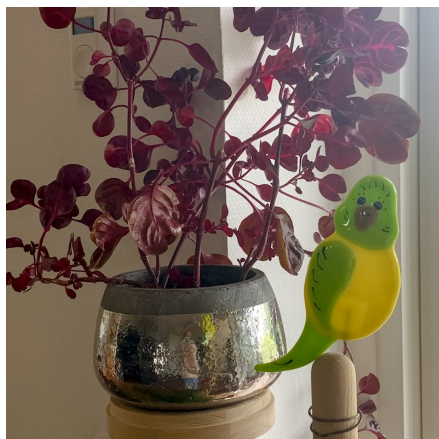

Fotograf: Joan Ahm

Hun smiler og tilføjer: „Betragteren kan se, hvad mine værker forestiller. Det er kunsthåndværk med frihed, og alt er mit eget design. Jeg lader mig inspirere, men former det altid, så det passer til min helt egen stil. Det er ikke nødvendigvis for at udtrykke noget personligt, men for at skabe noget smukt og brugbart, som kan passe ind i ethvert hjem.“

Hvad slags kunst fremstiller du?

„Glaskunst,“ siger Mille uden tøven – men hun har været vidt omkring. Gennem årene har hun prøvet kræfter med porcelæns- og akrylmaling, og hun har designet fantasifulde fastelavnskostumer til børn. Skabertrangen har været der lige fra barnkommens leg med farver og materialer.

Fotograf: Joan Ahm

Hvorfor blev du kunstner?

„Jeg forelskede mig i glassets glade farver og den måde, lyset danser igennem det,“ fortæller Mille begejstret. „Man ved aldrig helt, hvordan det ender. Nogle gange tager værket en ny retning, og pludselig opstår noget helt uventet. Jeg bruger alt – selv de mindste glasrester kan blive til midten af en blomst.“

Hvorfor bor du på Orø?

„Jeg er næsten barnefødt her – i Engshaven i Næsby – og husker tydeligt det gamle Orø med flere købmænd og færgeforbindelsen Snave/Rendebæk,“ siger Mille med et varmt smil. „Da min mand og jeg for nogle år siden ledte efter et sted at slå os ned, var det naturligt at vende tilbage. Her stoler vi på hinanden og hjælper hinanden, og det betyder meget.“

Hvad er du pt. optaget af?

„Der sker så meget trist i verden. Jeg prøver at vende blikket mod det posi-

tive og give mit eget bidrag ved at fylde verden med farve og glæde gennem min glaskunst,“ siger Mille med alvor i stemmen.

Hvordan bliver du inspireret?

„Jeg elsker at undersøge andre materialer og se, hvordan jeg kan overføre idéerne til glas,“ forklarer Mille. „Andre glaskunstnere og keramikere er også en stor kilde til inspiration.“

Hvad drømmer du om?

„Fred og ro i verden,“ siger Mille stille uden tøven. „Jeg har det godt lige nu. Jeg nyder mit liv, min familie og det at være på Orø.“

Dit yndlingskunstværk?

„Motiver af himmel, hav og natur giver mig ro,“ siger Mille eftertænksomt. „Ligesom jeg nyder at være selvforsynende i vores køkkenhave.“

Fotograf: Joan Ahm

Hvad vil du gerne huskes for?

Mille tænker sig kort om og svarer så roligt: „For at have været et rart og retfærdigt menneske.“

Du kan møde Mille på markederne i idrætshallen eller kigge forbi hendes værksted på Syvvejen, hvor lyset leger i glasset, og glæden ved det håndlavede skinner tydeligt igennem.

Orødagen

Forfatter: Redaktionen

Over hele øen var der inviteret til 53 aktiviteter med oplevelser for både øjnene, ørene og maven.

Den gratis overfart med Østre Færgen og for fodgængere og cykler med Holbækfærgen bidrog til mange glade gæster, ligesom mange Orøer var ude at besøge de gode tilbud og forlystelser.

Her er en lille billedreportage fra dagen.

Der kom mange glade cykelturister, som nogle gange fyldte hele vejbanen. *Fotograf: Peter Trier*

Brandbilerne blev vist frem. *Fotograf: Peter Trier*

Ved brandstationen fik børnene lov til at prøve brandbilen. *Fotograf: Peter Trier*

Store brandmænd reparerer lille brandbil. *Fotograf: Peter Trier*

Lunchbox. *Fotograf: Marianne Klug-Andersen.*

Night Train spillede god rock ved Lunchbox. *Fotograf: Marianne Klug-Andersen.*

Folkedanserne efter gudstjenesten. *Fotograf: Marianne Klug-Andersen.*

Folkedansere fra Holbæk og Orø foran Hestebedgaard. *Fotograf: Karsten Wagener.*

Øgrønt. *Fotograf: Marianne Klug-Andersen.*

Smagsprøver af skønne grøntsager ved Øgrønt. *Fotograf: Marianne Klug-Andersen.*

Haven ved Hestebedgaard nydes i det gode vejr. *Fotograf: Karsten Wagener.*

Fjordklang spillede op til dans på Hestebedgaard. *Fotograf: Karsten Wagener.*

Vejret, salg af kaffe, kage, boller, øl, vin og vand samt mange glade besøgende gjorde Orødagen på Hestebedgaard til en forrygende oplevelse.
Fotograf: Karsten Wagener.

Ringdans. Fotograf: Pia Harder.

Pardans. Fotograf: Karsten Wagener.

Folkedansernes dragter stammer fra mange forskellige egne. Den smukke her er fra Bornholm. Fotograf: Karsten Wagener.

Selv de mindste dansede med. Fotograf: Karsten Wagener.

Orøtoget på vej til havnen. Fotograf: Peter Trier

Orø og den grønne trepart

Forfatter: Kåre Hendriksen og Peter Trier

I efteråret 2024 vedtog et bredt flertal af Folketingets partier “Implementering af et Grønt Danmark” (den grønne trepart), som får betydning for Orø.

Og i foråret 2025 kom ministeriets udmelding om, hvor meget de enkelte områder i Danmark skal ‘bidrage’ til den grønne trepart.

Indre Isefjord er et af de steder i landet, hvor udledningen af kvælstof (næringsstoffer) og dermed brugen af gødning skal reduceres allermest. Kravet for indre Isefjord er en kvælstofreduktion på 60 %. Derfor er det planen, at der i Holbæk Kommune skal tages et landbrugsareal på seks gange Orøs samlede areal ud af drift.

På grund af vores centrale placering i den indre del af Isefjord får det også betydning for Orø.

Fordi Orø er – ja, netop, en ø – er afstanden til fjorden alle steder kort. Den gødning, der spredes på markerne, og som ikke relativt hurtigt optages af planterne i rodzonen, ledes hurtigt ud i Isefjord gennem dræn eller med regnvandet. Derfor er Orøs landbrug i fokus.

En kommunal proces

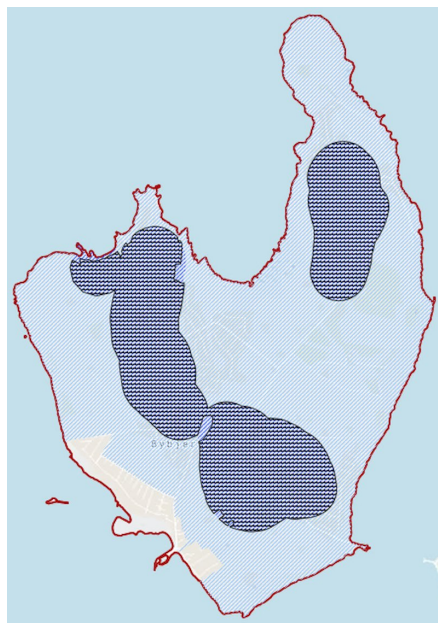
Holbæk Kommune skal sørge for langt størstedelen af reduktionen af kvælstofudledningen til indre Isefjord, der som anført er på 60 %.

Som borgmester Christina Krzyrosiak Hansen siger, er der tale om en bunden opgave fra Folketinget. Det er kommunens plan, at der skal plantes 2.900 hektar ny skov. Det svarer til halvdelen af Gribskov. Og 30 % af kommunen skal udlægges til vild natur. Derfor har kommunen også planer om yderligere skov på Orø, ligesom her skal være mere beskyttet natur.

Tidsplanen i den grønne trepart er, at kommunerne i 2025–26 skal forhandle med de berørte lodsejere om en frivillig omlægning af driften til ‘ekstensivt’ landbrug, skov eller tilsvarende. Med ekstensivt landbrug menes i denne forbindelse f.eks. græsarealer til afgræsning eller anden drift uden brug af gødning og sprøjtemidler. Alternativt kan landmændene vælge at sælge deres jord eller bytte med jord andre steder i landet, hvor der ikke er de samme krav om kvælstofreduktion.

For at nå målet på 60 % reduktion af kvælstofudledningen til indre Isefjord vil de landmænd, der ikke har indgået frivillige aftaler, med stor sandsynlighed blive pålagt en stor obligatorisk reduktion af gødningsmængden i 2027 og fremover.

Et truet grundvand

De skraverede områder er udpeget af kommunen som arealer med særlige drikkevandsinteresser og indsatsområder. *Illustrator: automatisk (Holbæk Kommune og Cowi A/S)*

Ud over at skulle bidrage til den grønne trepart har Orø en udfordring med sårbart grundvand, fordi øen har et meget tyndt lerlag. Det er lerlaget, der beskytter grundvandet mod nedsivende kvælstof (nitrat) og sprøjtemidler (pesticider). Både

nitrat og pesticider nedbrydes i et vist omfang på vejen ned gennem lerlaget. Men når lerlaget er så tyndt som vores, er nedbrydningen nogle steder stort set fraværende.

Som den landbrugsø, Orø er, ligger størstedelen af de vigtige grundvandsmagasiner naturligvis under landbrugsjord.

Arbejdsgruppen på Orø

I december 2024 nedsatte Beboerforeningen og Lokalforum „Arbejdsgruppen for klimatilpasning på Orø“, der aktuelt består af Peter Trier og Kåre Hendriksen. Arbejdsgruppen har sammen med Beboerforeningen og Lokalforum afholdt møder med vandværker og grundejerforeninger og talt med lokale landmænd.

Arbejdsgruppen er i løbende dialog med såvel Udvalget for Klima, Miljø og Natur som relevante embedsmænd i kommunen. Vi har bl.a. peget på, at udfordringerne med den grønne trepart og beskyttelsen af grundvandet bør håndteres sammenhængende. Det er vigtigt for Orø, at et forbud eller påbud om reduceret gødningsforbrug primært kommer til at gælde de områder, hvor det samtidig beskytter grundvandet. Og at der plantes skov de steder, hvor træerne f.eks. kan være med til at beskytte mod oversvømmelser ved store skybrud.

En tværfaglig tilgang med klare mål og samarbejde mellem landbrug, miljømyndigheder og lokalsamfund vil skabe en bæredygtig løsning, der harmonerer med både beskyttelse af natur og de kulturlandskaber, der knytter sig til landbrug.

Selvom tidsplanen er stram, er der tale om en kompliceret proces for kommunen med mange møder og forhandlinger med forskellige parter. Det følger arbejdsgruppen med i, og vi er i dialog med kommunen om på et tidspunkt at afholde et borgermøde om kommunens planer for Orø.

Udsigt mod nordvest fra toppen af Stensbjerg. Fotograf: Kåre Hendriksen.

Genskabet og de 622.000 kr.

Forfatter: Pia Harder

Orøs genbrugsbutik, Genskabet, kom på alles læber og endda på de landsdækkende TV-kanaler, da der i november 2024 blev fundet en pose indeholdende 622.000 kr. på en hylde i baglokalet.

Det samme skete i marts i år, da politiet havde undersøgt sagen uden at finde tegn på, at pengene stammede fra noget strafbart. Og da der ikke var noget, der talte imod, at der kunne være tale om en donation, fik Genskabet lov til at beholde pengene.

Der var stor interesse fra pressen. Fotograf: Jonas Smedegaard.

Nu meldte det store spørgsmål sig så: „Hvad skal pengene bruges til?“ Det spørgsmål har jeg stillet Genskabets formand, Siri Reiter. Siri har været med fra Genskabets spirende begyndelse tilbage i 2015, da en

arbejdsgruppe under projektet „Orø som forsynings- og demonstrationsø“ formulerede nogle visioner om genbrug og energi. Projektet lukkede, men arbejdsgruppen arbejdede videre som en frivillig forening med det formål at nedbringe Orøs affaldsmængder ved at fremme genbrug.

Fotograf: Jonas Smedegaard.

„I 2017 fik vi en container på genbrugspladsen,“ fortæller Siri, „og i 2018 lejede vi butikken på Næsbyvej 4. På Næsbyvej 4 har vi også værksteder, hvor man kan få hjælp til at reparere sine ting. Man kan også låne redskaber, der bruges til genanvendelse af haveaffald, f.eks. flishugger, motorsav og pælebor. Vi holder også kurser og workshops i gør-det-selv. Det, der står højest på vores ønskeliste, er at få vores eget sted. Med donationen er dette ønske kommet inden for rækkevidde.“

En af de visioner, vi vil realisere, når vi får vores eget sted, er at gøre det til et demonstrationshus for ener-

girenovering ved brug af genbrugsmaterialer og vedvarende energi. Vi vil renovere ejendommen til energiklasse A med genbrugsmaterialer. Det går godt i tråd med, at vi har etableret en lille genbrugstrælast, og at FORS har stillet et vippefad til rådighed på genbrugspladsen, hvor man kan donere genanvendeligt træ til os.

En anden vision, som måske kan blive til virkelighed, er et rådgivningskontor for energioptimering af folks eget hus samt for oplysning og rådgivning om energifællesskaber, hvor folk går sammen om at etablere fælles energianlæg.

Siri Reiter foran genskabets genbrugstrælast. Fotograf: Pia Harder.

Vi har for nylig holdt en visionskonference, og vi har mange andre planer og drømme. Donationen er ikke kun en forbedring af vores økonomi, den er også en forbedring af vores muligheder,” slutter Siri.

Plejeplan Orøs marine forland

Forfatter: Anette Hallstrøm og Patrick Mc Laughlin

Plejeplanen beskriver seks områder på Orø, hvor der ifølge fredningen skal gøres en indsats for at bevare den smukke og unikke natur, vi har på Orø, herunder Næsseskrænten og Forklædet.

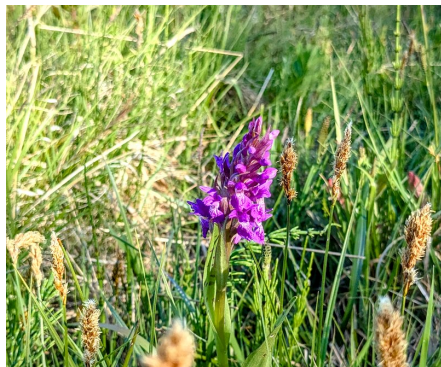
Ud over de seks områder beskriver plejeplanen også forskellige naturtyper; for eksempel strandenge og overdrev samt rigkær, som er en slags mosetype, hvor kalkholdigt grundvand vælter op til overfladen og skaber særlige vækstbetingelser.

Sjældne og bevaringsværdige arter

Orøs rigkær i Forklædet, som er moseområdet på Østkysten af Orø, har haft Sjællands næststørste bestand af mygblomsten. Mygblomsten er en meget sjælden orkidé, som er truet, og som vi derfor har alle mulige gode grunde til at bevare. Af andre unikke arter kan vi nævne den grønbrogede tudse, som yngler i Orøs vandhuller og er totalfredet i Danmark. Derudover er der 17 andre fredede arter i området.

Udfordringen for Orøs natur

Ifølge plejeplanen er der adskillige udfordringer for naturen i fredningsområdet. Der er for eksempel tilgroning, næringstilførsel fra landbruget og invasive arter, såsom sildig gyldenris, kæmpebjørneklo og rynket rose (hybenrose).

Den smukke orkidé maj-gøgeurt. Fotograf: Patrick Mc Laughlin

Mulige løsninger på udfordringerne

Der er adskillige muligheder for at komme invasive arter til livs og sikre vækst- og levesteder for Orøs unikke arter. Særligt afgræsning er vigtig for at bevare de lysåbne naturtyper – det kunne være heste eller køer. Geder er særligt gode til at spise rynket rose og gyldenris. Man kunne for eksempel med fordel sætte geder på Næsseskrænterne.

Hvad sker der nu?

I fredningen står der, at plejemyndigheden, som er Holbæk Kommune og Naturstyrelsen, skal gennemføre pleje for at bevare området og passe på naturen på Orø.

Vi glæder os rigtig meget til at se, hvordan Holbæk Kommune konkret griber plejeplanen an, og hvilke tiltag, de snart går i gang med for at efterleve den. Vi planlægger at tage kontakt med Holbæk Kommune for at forstå, hvad der videre skal ske, og vi glæder os til at fortælle jer om vores videre arbejde.

Til slut skal der lyde en opfordring: Gå ud og oplev områderne selv – og se for eksempel en anden orkidé, nemlig maj-gøgeurten, som blomstrer lige nu i Forklædet.

Vil du være med til at arbejde for at bevare Orøs natur?

Kontakt os gerne, hvis du vil deltage i Flora og Faunagruppens møder og videre arbejde.

Kontaktpersoner

Patrick Mc Laughlin patrickmclaughlin@outlook.dk

Anette Hallstrøm anettehallstrom@gmail.com

Forskønnelsespris

Forfatter: Joan Ahm

Det istandsatte „Upervik“. Fotograf: Joan Ahm.

Hvert år uddeler Orø Beboerforening to forskønnelsespriser til øboere, som har gjort noget særligt ved deres hus til glæde for alle, der færdes på Orø.

På generalforsamlingen søndag 6. april 2025 i Orø Forsamlingshus blev forskønnelsesprisen overrakt til både Sabrina og Gustav, Næsbyvej 34 (også kaldet Grønlænderhuset), for mange års omfattende renovering; og til Søs og Svend, Brøndevvej 1 (lige

over for Bings), for at holde deres hus rigtigt pænt ud mod den befærdede vej. Begge par fik overrakt en kurv med lækker indhold.

Brøndevvej 1 med nyt stråtag. Fotograf: Joan Ahm.

Kunstneren Martin Bruggisser

Forfatter: Joan Ahm

En formiddag med kunst, klang og kæmpesten – et møde med Martin Bruggisser.

Det var en kølig forårsdag, da jeg trådte ind i Martin Bruggissers forunderlige verden – hans have og værksted på Orø. Her emmer det af kreativitet og liv. Overalt står der skulpturer og værker, som om de vokser ud af jorden selv. Vi blev aldrig siddende længe ad gangen. Martin havde meget på hjerte og endnu mere at vise. Tiden fløj afsted i hans selskab.

Springvand. Fotograf: Heine Pedersen.

Er der for dig forskel på kunst og kunsthåndværk?

„Da jeg gik på stenhuggerskole, sagde vores underviser noget, jeg aldrig har glemt: 'Jeg kan lære jer at hugge i sten, men jeg kan ikke lære jer kunst.' Derefter fik vi hver en sten med beskeden: 'Værsgo at gå i gang.' Det var starten på min rejse. For mig er forskellen klar: Kunsthåndværket er teknikken, men kunsten... den kommer indefra,“ fortæller Martin med eftertænksomhed i stemmen.

Hvad slags kunst skaber du?

„Jeg arbejder i granit, fiberbeton, stentøj, papir, træ – og for nylig har jeg kastet mig over linoleum,“ siger han med et smil. „Mine værker

tager form som relieffer, skulpturer og papirklip. Jeg bliver inspireret af materialet selv, af mine oplevelser og af det, der rører sig omkring mig.“

Han peger på en stor rød sten ved Brugsen. „Da den nye butik skulle bygges, dukkede den her op – en kæmpe Halmstad-granitblok, skubbet til Orø under den første istid. Den revnede i to. Den ene står her med min inskription, og den anden blev til et rislende springvand. Lytter du til vandet, kan du næsten høre den smeltende is – en forbindelse til vores forhistorie og en påmindelse om klimaforandringerne,“ siger Martin, fuld af passion.

Hvorfor blev du kunstner?

„Livet har budt på nogle voldsomme oplevelser. Jeg har haft – og har stadig – behov for at udtrykke mig. Når noget brænder på indersiden, må det ud. Og for mig sker det bedst gennem mine hænder: i materialer og i ord.“

Stenen ved Brugsen, Orø. Fotograf: Heine Pedersen.

Hvorfor bor du på Orø?

„Jeg landede her lidt ved et tilfælde. I begyndelsen boede jeg i et lille skur på Børrehoved. Senere købte jeg huset på Brøndevvej og gik i gang med at bygge og forme mit sted. Helt ligesom mine værker. Men dybest set...

jeg blev, fordi jeg oplevede en stor tolerance her. På Orø er der plads til forskellighed.“

Hvad optager dig lige nu?

„Jeg er netop kommet hjem fra Amsterdam, hvor jeg oplevede en magisk udstilling med Anselm Kiefer. Van Gogh-museet og Rietveld Schröder-huset gjorde også stort indtryk. Nu venter jeg spændt på, hvordan de indtryk vil komme til udtryk i mine hænder og værker.“

Hvad drømmer du om?

„Den menneskelige hjerne har 20 millioner celler – hvor mange af dem kan jeg nå at lave en indbyrdes kreativ forbindelse med?“

Martin Bruggisser i arbejde. Fotograf: Heine Pedersen.

Dit yndlingskunstværk?

„Det er næsten umuligt at vælge ét. Der findes så meget fantastisk kunst. Men Kiefers enorme malerier, hvor han integrerer naturmaterialer – det fascinerer mig dybt. De taler et sprog, der går direkte i sjælen.“

Hvad vil du gerne huskes for?

„Det er jo det, kunsten kan: At få mennesker til at gro og give dem indsigt.“ Han smiler skælmisk og slutter tvetydigt med et glimt i øjet: „Find selv på noget.“

Et poetisk punktum og et diskret vink til, at tiden var inde. Martin skulle videre. Og jeg gik derfra med jord på skoene, kunst i tankerne og isens stemme i ørerne.

Hjemmeside

<https://www.fjordlandet.dk/>

Foreningen Hestebedgaard

Forfatter: Birgit Friis Petersen

Hestebedgaard i Kattekærstrædet blev i 2008 foræret til Foreningen Hestebedgaards Venner af den sidste ejer, Kjeld Larsen.

Kjeld Larsens familie havde ejet gården siden år 1713, men gårdens historie rækker helt tilbage til år 1559.

Jeg besøgte gården en vinterdag i 2025 for at høre mere om foreningen, der i dag hedder Foreningen Hestebedgaard.

Man siger jo, at billeder siger mere end ord, så derfor har jeg valgt at lade mit indslag blive en slags fotoreportage.

Fotograf: Pia Harder

Jeg går hen over gårdens toppede brosten og tænker på dengang, hvor piger og karle klaprede rundt på stene i træsko uden gummisåler eller overlæder. Det må have kostet nogle forvredne ankler.

Nakken må bukke lidt, da jeg går ind ad hoveddøren og indsnuser den specielle duft, som gamle huse kan have.

Fotograf: Birgit Friis Petersen

Da jeg runder hjørnet til den første mindestue, bliver jeg budt varmt velkommen af Kis og Pia, der skal vise mig rundt og fortælle om gården og det frivillige arbejde i foreningen. Stuehuset med mindestuer, køkken og soveværelse stammer helt tilbage fra 1849.

Under rundvisningen kommer vi godt rundt i krogene i både stuehus, stald og staklade, mens Kis og Pia fortæller om foreningens arbejde med bl.a. at vedligeholde og renovere gården.

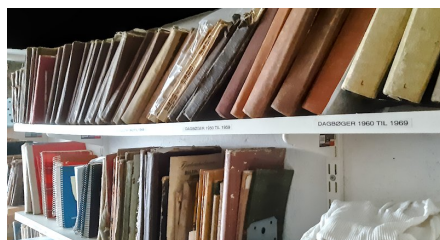
Familien Larsen

Familien Larsen var den sidste familie, der boede på gården. Olivia og Henrik overlod gården til deres søn, Kjeld, sidst i 1960'erne.

Fotograf: Birgit Friis Petersen

Henrik Larsen førte dagbog gennem hele sit liv.

Fotograf: Birgit Friis Petersen

På hylderne i et lille opbevaringsrum finder man Henrik Larsens mange dagbøger og optegnelser.

Foreningen har indledt et samarbejde med Orø Museum i Bygaden omkring et arkiv til de mange dokumenter.

Stuehuset

Stuehuset rummer bl.a. tre mindestuer, et soveværelse og et køkken.

Fotograf: Birgit Friis Petersen

Køkkenet bruges stadig ved forskellige arrangementer. Til julemarkedet 2024, hvor bl.a. Kis havde travlt i køkkenet, var der fuld gang i produktionen af æbleskiver og varme drikke.

Fotograf: Pia Harder

Det gamle brændekomfur vækker minder hos mange af de besøgende.

Fotograf: Pia Harder

Trævaskemaskinen står stadig i køkkenet og minder mig om, hvor mange moderne bekvemmeligheder, vi omgiver os med. Den bruges dog ikke længere.

Fotograf: Pia Harder

Det stemningsfulde soveværelse har i nyere tid fået en let overhaling, hvor der bl.a. blev repareret murværk og opsat en moderne varmepumpe.

Stakladen og stalden

Høstfest i Stakladen i 2023. Fotograf: Birgit Friis Petersen

Stakladen, der blev bygget i 1919, bruges både til foreningens egne arrangementer og udlejes til private fester. Laden blev brandsikret for et par år siden.

Et velbesøgt Julemarked 2024 i Stakladen. Fotograf: Pia Harder

Fotograf: Pia Harder

I gårdens stald kan man nu se gamle „jernheste“ og andre ting, man brugte på gården. Der er også ofte udstillinger og værksteder, bl.a. ved det traditionsrige julemarked.

Fotograf: Pia Harder

Fotograf: Pia Harder

Haven bruges til mange arrangementer i sommerhalvåret. Alle er velkomne til at besøge haven i dagtimerne, hvor man kan slå sig ned i havemøblerne og nyde en medbragt picnic.

Fotograf: Pia Harder

Efter en hyggelig eftermiddag i fortidens tegn tog jeg hjemover med mange indtryk og informationer summende i hovedet. Mange tak til Kis og Pia for hjælpen.

Aktiviteter

Egne arrangementer som Sommerdage, Høstfest og Julemarked
Rundvisning og beværtning af busselskaber

Deltagelse i Orødagen

Udlejning til private, for eksempel til bryllupsfester

Museumsvirksomhed onsdag og lørdag eftermiddag i sommerhalvåret

Frivillige

De cirka 20 frivillige, der er tilknyttet foreningen, er opdelt i hold, som tager sig af henholdsvis haven (den oprindelige del), huset, småreparationer og skovhaven. Derudover kommer selvfølgelig opgaver ved arrangementerne.

Økonomi

Foreningens indtægter stammer fra medlemskontingenter, udlejning samt indtjening ved egne arrangementer.

Medlemskab

Et medlemskab af Foreningen Hestebedgaard koster 200 kr. om året. Som medlem får man gratis entré til mindestuerne og billigere leje af Stakladen.

Hjemmeside

<https://www.hestebedgaard.dk/>

Plejeplan for stier på Orøs marine forland

Forfatter: Marianne Klug-Andersen

I fredningens formål står der bl.a., at stier skal holdes åbne ved slåning af sporet mindst en gang årligt, samt at stierne er afmærkede i terrænet og dermed synlige for publikum.

I plejeforskrifterne er opridset tre overordnede målsætninger:

1. at sikre adgangsforholdene til stinettet og de tilhørende udsigts- og oplevelsespunkter;
2. diskret markering af ruterne med piktogrampæle, så brugerne ikke er i tvivl om, hvor og på hvilken måde, de må færdes i landskabet;
3. opstilling af enkelte formidlingskilte med relevant information om natur, kulturhistorie og landskab.

Samtidig opridses også nogle udfordringer i forhold til at færdes på stierne og få oplevelser i landskabet:

1. tilgroning på og ved stierne, som både tager udsigten og hæmmer fremkommeligheden;
2. manglende vedligeholdelse af stisystemet, som gør, at brugerne finder egne veje til gene for lodsejere og med risiko for at ødelægge naturen langs stierne;
3. manglende vedligehold af formidling. Der er skilte, som kræver en opdatering, eller skilte, som skal fjernes, fordi de er irrelevante.

Plejeplanen indeholder fire delstrækningsbeskrivelser for stierne i det fredede område. Delstrækningerne gennemgås enkeltvis med en

kort beskrivelse af den enkelte stræknings nuværende tilstand, drift og brug. Herefter gennemgås en række målsætninger for hele eller dele af forløbet, efterfulgt af konkrete forslag til pleje til opnåelse af målsætningerne.

Illustration: Laura E. Beck (Holbæk Kommune)

Den samlede stiplan

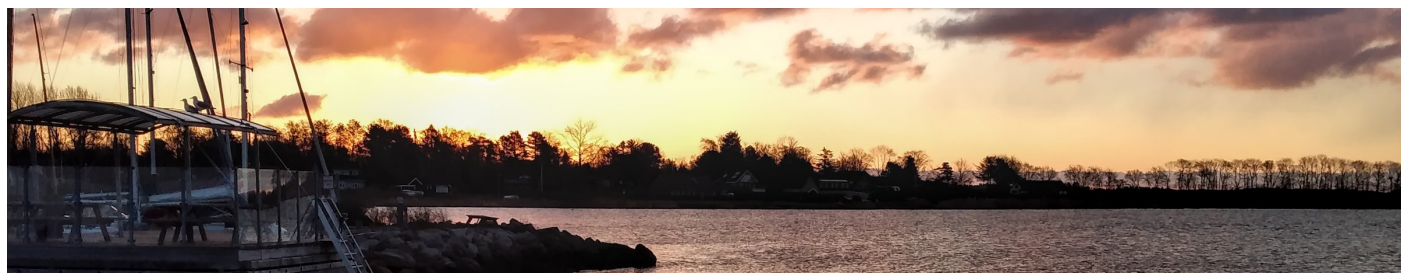
- Børreklak-sløjfen
- Gamløse-sløjfen
- Forklædesløjfen
- Næssesløjfen
- Forbindelse til offentlig vej
- Offentlig vej
- Fredningsgrænse

Signaturforklaring. Illustration: Laura E. Beck (Holbæk Kommune)

Nogle af beskrivelserne taler ind i allerede eksisterende stiforløb, hvor der bl.a. foreslås etablering af gangbroer af træ over våde områder i Gamløse-sløjfen. Andre stibeskrivelser er nye i området. Det vil være nyt at få etableret Børreklak-sløjfen, ligesom genetablering af stien ud til vandet ved Gamløse-sløjfen også kræver nyt anlægsarbejde. Ved Næssesløjfen foreslås etablering af trappe på østsiden fra kysten op på skrænten.

Som bilag til plejeplanen er en beskrivelse af plejemetoder. I forhold til stierne står følgende:

„Trampesti uden belægning. Vedligeholdelse sker gennem færdsel og ved klipning af græs og anden vegetation mindst en gang årligt samt ved fjernelse af nedhængende og udvoksende grene eller væltede træer. Sporet klippes efter behov i højsæsonen, så færdsel er mulig. Frihøjde 3 m, bredde 1,4–2 m“

Fotograf: Rie Rasmussen

Renovering af museet

Forfatter: Joan Ahm

Måske har du lagt mærke til, at ydervæggene på Orøs Museum, "Orø Minder", i Bygaden ikke har det så godt og har brug for "støtte".

Bestyrelsesmedlem for foreningen Orø Minder, Karin Nielsen, fortæller, at Holbæk Kommune, som ejer bygningen og er ansvarlig for den ydre vedligeholdelse, har konstateret, at ydervæggene skal udskiftes. Vintrene i Danmark har ændret sig, og

de har sat deres præg på huset, som oprindeligt er bygget med bindingsværk og derefter lerklinet.

Fotograf: Joan Ahm

Bindingsværket bliver udskiftet med nyt egetræ, og lerkliningen bliver skiftet ud med mursten. Derefter bliver væggene pudset og kalket. Et ret omfattende arbejde, som er planlagt til at begynde mandag den 2. juni 2025. Det vil vare mellem to og tre uger.

„Vi holdt åbent på Orødagen, søndag den 1. juni. Fra den 15. juni til 30. august er der åbent tirsdag, onsdag, torsdag, lørdag og søndag fra kl. 13-15. Vi glæder os til mange besøgende, såvel turister som lokale“ slutter Karin med et smil.

Udvidelse af Margrete-skoven

Forfatter: Marianne Klug-Andersen

EcoTree, som står bag Margrete-skoven, plantede igen i år træer på Orø.

Dermed består Margrete-skoven i dag af knap 10 ha, og der er plantet 40.000 træer. Halvdelen af skoven blev plantet på plantedagen d. 25. april 2025. Den første del blev plantet tilbage i april 2024.

Hovedparten af træerne er bøg og eg, men der er også plantet ahorn, el, lærk og hassel.

Margrete-skoven er på 10 ha, og der er her plantet 40.000 træer. *Fotograf: Marianne Klug-Andersen.*

I skovbrynet er plantet eg, el, hæg, spidsløn, mirabel, hassel, tjørn og æbletræer. Skovbrynet skal danne

en overgangszone fra de omliggende marker til skoven og på langt sigt give ly og læ til det lokale dyreliv.

Det var spændende at få lov til at prøve det praktiske med at få de små træer i jorden. *Fotograf: Anna Agger.*

EcoTree er en europæisk virksomhed inden for naturbaserede løsninger, der giver virksomheder og enkeltpersoner mulighed for at engagere sig i miljøet ved at støtte bæredygtig

forvaltning af skov og dermed binde CO₂. Det gør man ved at købe træbeviser i deres træshop.

På plantedagen, den 25. april 2025, kunne man både høre en skovekspert fortælle om Margrete-skoven og selv være med til at plante træer fra den store plantevogn. Man kunne også høre om naboskoven Orø Fællesjord, som er et medlemsejet skovlandbrug på 6 ha.

Ligesom på sidste års plantedag fortalte Anna Agger fra Orø Fællesjord om idéen bag det fællesejede skovlandbrug. Foreningen Orø Fællesjord er meget glad for at have fået Margrete-skoven som nabo. *Fotograf: Marianne Klug-Andersen.*

Hjemmeside

<https://ecotree.green/da/valgmuligheder/skove/oroe-margrete-skoven>

Når Orø skole drager ud

Forfatter: Mie Delfs

Hvert 3. år tager hele Orø skole, 0.-6. klasse, på lejrskole et sted i Danmark. Nogle af de indsamlede midler fra forældreforeningens loppemarked betaler opholdet.

Glade piger på Kronborg. *Fotograf: Tine Just.*

Danhostel Helsingør var denne gang rammen om lejrskolen. Stedet ligger ned til Øresund med den smukkeste sandstrand og Kronborg om styrbord. Hovedbygningen er en ældre herskabsvilla fra 1910, som gennem årene har gennemgået renovering og ombygning, så den nu kan huse elever fra hele landet.

Fotograf: Mie Delfs.

Vi ankom med toget, som var fyldt af spændte og forventningsfulde børn. Derefter skulle klasserne ud på forskellige oplevelser. Nogle drog mod Kronborg, mens andre tog forbi Øresundsakvariets lille, men særegne samling af hjemmehørende arter. Der kunne børnene studere de mange fisk, klappe en søstjerne, se fodring af de store torsk og ikke mindst købe en lille souvenir for deres medbragte lomme penge, som brændte så forfødeligt i deres lommer.

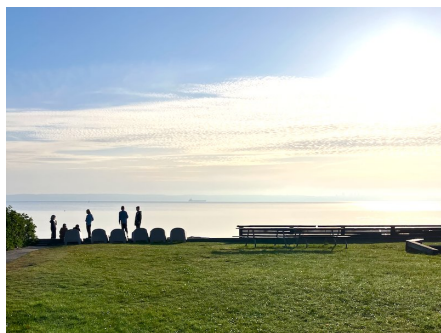

Fotograf: Mie Delfs.

Tilbage på vandrerhjemmet blev børnene indlogeret på værelser med køjesenge. Stemningen var høj, og stedet skulle udforskes. Mens nogle indrettede værelserne med deres bamser og små natlamper, gik andre på stranden, spillede bordtennis eller løb over på fodboldbanen overfor.

Vejret var heldigvis med os, solen skinnede, og for mange var det svært at komme i seng efter aftensmaden, der den første aften stod på grøntsagslasagne.

Det var svært for flere at falde i søvn, men med sand mellem tæerne og smil på læberne faldt alle i søvn og fik en god nats søvn, inden dagen igen stod klar med solopgang over Øresund og et tæt program.

Fotograf: Mie Delfs.

Efter morgenmaden tog 4.-6. klasserne til Museet for Søfart, 1.-3. klasse tog til Kronborg og 0. klasserne skulle til et forløb på Øresundsakvariet.

Alle fik store oplevelser med i rygsækken. Flere bemærkede for eksempel, at Kasematterne på Kronborg var noget mørkere og koldere, end de lige havde regnet med. Men til sidst fandt 1.-3. klasserne Holger Danske og fik

historien af den dygtige rundviser, der kunne fortælle sagnet om ham og om en god fe, der havde skænket ham særlige evner. Undervejs sluttede skoleleder Stefan Wieghorst sig til og købte vaffelis til hele skolen.

Tilbage på vandrerhjemmet skulle der skrives dagbog over dagens oplevelser, hvorefter menuen stod på salat, ovnkartofler og kylling.

På sidstedagen var alle mættede af oplevelser og indtryk. Gensynsglæden var derfor stor, da toget ramte Holbæk Station, og forældre kunne tage imod glade, trætte og snavsede børn, der alle havde en masse at fortælle.

Fotograf: Mie Delfs.

Det særlige ved Orø Skoles lejrstur er, at elever helt ned til 0. klasse er med. Det gør man ikke ret mange andre steder. Det andet særlige er, at forældrebetalingen er 0 kr. Loppemarkedet, som drives af forældrene og andre med tilknytning til skolen, betaler hele forældreandelen.

Loppemarkedet blev i år afholdt på sportspladsen pinselørdag.

Ny bog om Orø „Orø – Mulighedernes ø“

Forfatter: Marianne Klug-Andersen

Orø er forfatteren Linda Danielsen Røygaaards barn-domsø, og hun har mange dejlige minder fra somrene i familiens lille sommerhus i 1960'erne.

Fotograf: Marianne Klug-Andersen

Nu giver hun noget af sin kærlighed tilbage til øen ved at udgive en fin og informativ guidebog.

„Orø – Mulighedernes ø“ er en faktabog krydret med personlige anekdoter. Bogen er rig på flotte fotografier, som repræsenterer mange forskellige stemninger.

Bogen kommer vidt omkring både i forhold til Orø's forhistorie og den nyere historie. Man bliver orienteret om udviklingen indenfor fiskeri, landbrug, sommerhusområder, virksomheder, forretninger og meget andet, der har præget Orø.

Linda Danielsen Røygaaard udførte fra 2021 til 2024 en meget omfattende research på Orø gennem samtaler og litteraturstudier. Bogen indeholder utrolig mange oplysninger om bl.a. spise- og overnatningssteder, naturoplevelser, kunstnere, lokale steder, events samt beskrivelser af, hvad der bidrager til et aktivt ø-liv som f.eks. børnehuset og de mange lokale foreninger.

Jeg vil anbefale bogen til os, som bor på Orø, til dem, som har sommerhus her, og til alle, som ønsker at få indblik i vores lille lokalsamfund og de rammer og muligheder, der er for at udfolde sig her.

Med respekt for det store arbejde, som forfatteren har lagt bag bogen, vil jeg tillade mig at mene, at det ved en eventuel genudgivelse vil klæde bogen at få den opdateret og renset for misforståelser. Forfatteren Linda Danielsen Røygaaard tager gerne imod rettelser, som kan sendes til linda@roeygaard.dk.

Bogen har en listeprijs på 249 kr.

Lea og Kasper, som er sommerhusbeboere på Orø, har haft bogen til hurtig gennemlæsning. De synes, at bogen fint fanger stemningen af Orø, og at bogen vil være god at have liggende på sofabordet i sommerhuset.

Hjemmeside

<https://www.frydenlund.dk/oro-21560>

Den 15. juni blev holdt reception for bogen på Orø Strandcamping. Blandt de fremmødte var forfatterens forældre, og folk som havde hjulpet med input til bogen. Fotograf: Marianne Klug-Andersen

Ankesag om svinestald er vundet

Forfatter: Kåre Hendriksen

I foråret 2022 gav Holbæk Kommune ejeren af stalden på Næsbyvej 6 tilladelse til udvidelse af husdyrholdet og opstart af svinehold.

Flere naboer protesterede, og der blev gennemført en underskriftsindsamling. Derefter blev godkendelsen anket til Miljø- og Fødevareankenævnet.

Den 15. maj 2025 kom afgørelsen. Miljø- og Fødevareankenævnet underkender Holbæk Kommunes godkendelse og sender sagen tilbage til fornyet behandling i kommunen.

Orøborgernes ankesag er først og fremmest vundet, fordi kommunens sagsbehandling har været fejlbehæftet, og fordi ansøgningen ikke har været korrekt. Herunder, at der ikke er taget tilstrækkeligt hensyn til omkringliggende boliger, og at der alene er søgt om en udvidelse af dyreholdet på Næsbyvej 6 uden at inklu-

dere det dyrehold, der er på Bygaden 27 og Nørrestængevej 16. Alle ejendommene ejes af Hans Ingeman og skal derfor behandles som en samlet bedrift.

Stalden på Næsbyvej 6. Fotograf: Karsten Wagener

Øvrige kritikpunkter

I ankesagen peges der på en række øvrige punkter, som Holbæk Kommune i forbindelse med godkendelsen burde have taget højde for. Herunder:

1. at den nødvendige høring om godkendelsen ikke omfattede alle berørte boliger;
2. at godkendelsen ikke er i overensstemmelse med den fredning af Forklædet, der var under behandling;

3. at der ikke var taget højde for pesticidforbruget;

4. at der er tale om et sårbart drikkevandsindvindingsområde.

Nu, hvor Holbæk Kommune står over for store udfordringer i forhold til den grønne trepart med mål om reduktion af kvælstofudledning til Isefjord (se artiklen Orø og den grønne trepart på side 6), må vi forvente, at en eventuel fornyet ansøgning vil få en betydeligt grundigere behandling. I det lys bliver det måske vanskeligt at forestille sig, at kommunen vil give tilladelse til endnu en svinestald på Orø.

Det er dog tankevækkende, at Holbæk Kommunes sagsbehandling i dette tilfælde har været så mangelfuld.

Afgørelse hos Miljø og Fødevareklagenævnet

<https://mfkn.naevneneshus.dk/afgørelse/3e7a0870-7c58-4bb5-b2b7-bdd614cc7197>

Pinseloppemarkedet 2025

Forfatter: Mie Delfs

Pinseloppemarked gav god indtægt til aktiviteter for børnene på skolen.

Guld fra gemmerne kom på nye hænder lørdag d. 7. juni, da snoren til Pinseloppemarkedet endnu en gang blev klippet, og forventningsfulde gæster kunne løbe mod spændende og finurlige fund.

Fotograf: Mie Delfs.

De orangeklædte forældre og hjælpere stod klar i boderne til at tage mod de næsten 1.100 betalende gæster, der pinselørdag besøgte sportspladsen, hvor årets Pinseloppemarked blev afholdt. Igen i år kunne man besøge telte med bøger, elektronik, køkkensager, tøj og sko. Man kunne også finde sig et nyt sofabord eller få udskiftet sin plæneklipper.

Der var salg af øl og vand, og i madboden kunne man forsyne sig med pulled pork-burger og varme pølser med brød. Man kunne også købe popcorn og slushice af elever fra Orø skole.

Kl. 12.30 startede auktionen. Folk var stimlet sammen foran vognen, hvor Dan Bertelsen og Henrik Ørngreen stod klar med god humor og lyd på headsettet. I år kunne man

bl.a. blive den heldige, der gik hjem med et neglesæt, en spritny græsslåmaskine, to solcellepaneler eller en elcykel. Stemningen var god, mens solen stod højt på himlen. Samlet indbragte auktionen omkring 18.000 kr.

Fotograf: Mie Delfs.

Det samlede resultat lod dog vente på sig, da mange besøgende oplevede problemer med MobilePay-servicen, der arbejdede langsomt og gik ned under auktionen.

„Det er selvfølgelig rigtig uheldigt og må bare ikke ske på en dag som i dag,“ udtalte Michelle Nimb, der er kasserer i foreningen. Efter nogle opkald og arbejde i kulissen kom MobilePay op at køre igen.

2. pinsedag kunne Michelle Nimb skrive ud på Facebook, at regnskabet var gjort op, og at det samlede beløb landede på hele 165.895 kr.

Fotograf: Mie Delfs.

„En stor tak skal lyde til alle, der har bidraget: gæster, sponsorer, frivillige og alle dem, der har doneret. Det kunne ikke gøres uden jer,“ fortæller formand Henrik Ørngreen.

De indsamlede penge bruges til aktiviteter for øens børn, herunder ture til Tivoli og Sommerland Sjælland, lejrskole, en ny ladcykel til Børnehuset og meget, meget mere.

Kvindemøde i forsamlingshuset

Forfatter: Marianne Klug-Andersen

Traditionen tro mødes et bredt udvalg af Orøs kvinder en søndag eftermiddag i april i forsamlingshuset.

Formålet med mødet er bl.a. at lære nye Orø-kvinder at kende på tværs af generationer og at nyde et par timer med gode samtaler og underholdning.

Der var mange lækre kager og oste på fællesbordet. Fotograf: Marianne Klug-Andersen.

Der var god stemning lige fra begyndelsen. Pladserne ved bordene blev hurtigt besat, i takt med at de medbragte lækkerier til fællesbordet blev placeret.

Altid godt at blive opdateret. Fotograf: Marianne Klug-Andersen.

Snakken gik livligt og blev med passende mellemrum afbrudt af forskellige indslag. Vi hørte bl.a. om inspirerende kvindelige forbilleder. En af historierne handlede om en kvinde, som kom her fra Orø og havde en vigtig rolle ift. det sundhedsmæssige og sociale arbejde på øen.

Stemningsfulde sange. Fotograf: Marianne Klug-Andersen.

Sangstemmerne blev smurt, venligt hjulpet på vej af Susanne Brams akkompagnement. Dejligt at kunne nyde vores gode danske sange sammen.

For to år siden blev vi på et lignende kvindemøde præsenteret for linedance. Det blev starten til, at der blev oprettet et linedancehold her på Orø. I år fik vi så mulighed for at opleve, hvor dygtige deltagerne er blevet. Efterfølgende kunne alle være med til et par danse til stor morskab for både deltagerne og dem, der valgte at se på.

Linedance for både øvede og nybegyndere. Fotograf: Marianne Klug-Andersen.

Tiden gik hurtigt, som den jo gør i godt selskab. For mig var det en god oplevelse at få sat ansigt på flere af de kvinder, som bor på Orø. Og endnu en gang blev jeg imponeret over, hvor mange forskellige aktiviteter vi har gang i her på øen.

Jeg vil bestemt også deltage i kvindemødet til næste år.

Forfatteraften med Thomas Boberg om bogen „Insula“

Forfatter: Marianne Klug-Andersen

Der var godt fyldt op i forsamlingshusets café, da Orø fik besøg af forfatteren til bogen *Insula*.

Insula handler om en familie, der flytter fra København til en mindre ø. Den beskriver i fiktiv fortælleform, hvordan mødet med øens natur og indbyggere opleves. (Se anmeldelsen af bogen i Orøposten nr. 4)

„Grabsede du lige en pære der?“ Thomas Bobergs første møde med storbonden på øen satte gang i hans inspiration til at skrive „*Insula*“. *Fotograf: Marianne Klug-Andersen.*

Forfatteren Thomas Boberg har efter bogens udgivelse fået meget opmærksomhed, fordi enkelte af beboerne på Fejø, hvor Thomas har et hus, føler sig genkendt og hængt ud. Der er endda rejst en retssag om injurier mod forlaget og forfatteren.

Lars-Emil Woetmann Nielsen, som bor på Orø og selv er digter og forlægger, faciliterede samtalen med Thomas Boberg. Det gav en god, personlig tilgang, og vi kom rundt om mange interessante betragtninger – krydret med Thomas' oplæsning af illustrative afsnit fra bogen. Og der opstod en fin dialog mellem tilhørerne og forfatteren.

Vi var mange i caféen, som godt kunne genkende beskrivelserne af at bo i et lille øsamfund og af de arketyper, som sådan et lille samfund skaber. Så måske kunne *Insula* lige så godt være skrevet med Orø som baggrund? For som forfatteren holder fast i, er bogen fiktion, der tager

udgangspunkt i virkeligheden, som der efterfølgende lyves om. For sådan er fiktion.

Der er ingen tvivl om, at Thomas Bobergs bog har skabt debat om, hvad man som forfatter må og ikke må fortælle. Og i hvilken form man må skrive sine historier. For hvem har retten til at fortælle en øs historie?

Der var godt fyldt op i forsamlingshusets café til Lars-Emil Woetmann Nielsens samtale med forfatteren Thomas Boberg. *Fotograf: Marianne Klug-Andersen.*

Thomas holder fast i, at han skriver fiktion, men at der er et clash mellem fiktionen og virkeligheden. For ham er litteratur kunst, og han går ikke på kompromis med sin kunst.

Kolofon for Orøposten nr. 6

Redaktør

Kåre Hendriksen

Korrektur

Birgit Friis Petersen

Teknisk produktion og layout

Jonas Smedegaard

Lars-Emil Woetmann

Siri Reiter

Økonomi og annoncer

Peter Trier

Bemærkninger

Bidrag til næste nummer sendes til kaarehendriksen@gmail.com senest 15. september 2025.

Rettigheder og genbrug

Ophavsret for tekster, billeder og illustrationer tilhører den enkelte forfatter, fotograf eller illustrator. Materialet må genbruges ifølge Creative Commons-licensen Kreditering-Del-PåSammeVilkår 4.0 International.

Ophavsret for den tekniske opsætning tilhører Jonas Smedegaard og Siri Reiter. Kildekoden er frit tilgængelig og må genbruges ifølge GNU-licensen GPL-3.0 eller senere.

Orøposten er sat med de frit licenserede skriftfamilier ETbb og Cabin, er produceret udelukkende med frit

licenseret software, og driftes på et økonomisk og økologisk bæredygtigt system lokalt på Orø.

Hjemmeside

<https://posten.oroedk/>

